

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manvscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodiêre

Complectens Sanctos Mensivm || Martii Et Aprilis

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10259

De SS. Eleutherio episcopo, eiusque matre Euanthia, martyribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77384](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-77384)

tissimo, electi eius gratia è seculo, felicibus meritis illustres, pariter occurrerint in ca-
lis: etiam post obitum beatis & mirificis operibus integrè viventes, & miraculis co-
ruscantes, ad laudem & gloriam præpotentis Dei, cui est honor & gloria in secula se-
culorum, Amen.

MARTYRIVM SANCTORVM MARTYRIVM ELEVTHERII EPISCOPI, ET EVANTHIAE MA- tris eius, authore Simeone Metaphraste.

VM Aelius Adrianus Romanis quidem imperaret, dæ. 18. Aprilis.
monibus autem & simulacris diligenter seruiret: admirabilis quoquè Eleutherius illo tempore cognitus est, veluti quædam stella diem illustrans. Cui patria quidem fuit in Eleutherij clyta & magna Roma: parētes autem genere quidem nobilissimi, diutius vero opulentissimi, gloria etiam clarissimi. Tè consulem enim fuisse eius patrem, eius scribit historia. Sed cum essent adeò insignes, nec eis quidem de-
cerat nobilitas ex pietate orta & religione. Eius enim ma-
ter * Euanthia, cum diuini Pauli apostolicis admonitioni-
bus fidem accuratè didicisset, cum studio virtutis, Dei quo-
què cultu erat valde louples. Ea cum hunc sanctum peperisset puerum, Eleutherium
quidem vocavit ex ipso ortu: adeò autem liberaliter & honestè eum educauit, vt no-
mini res quoquè conuenirent.

Sic ergo educatum, cum ad virilem ætatem peruenisset, Deo & Archiepiscopo Ani-
ceto dat eum, donum ipso dignum. Ipse enim tunc Romanæ prærerat Ecclesiæ. Qui vi-
dens morum eius moderationem & alias virtutes, eum quidem primùm Diaconum,
deinde Presbyterum, postremò Episcopum ordinat Illyrici: sicque lucerna, vt Euange-
licè dicam, posita super candelabrum, & verbi luce illuminante multorum cogitatio-
nes: & falsam quidem mendacij doctrinam proculante, doctrinæ sermone affluente,
ad solius autem Dei cognitionem multos conuertente & deducente ad pietatem, non
poterat malignus haec ferre moderatè: sed rabie quidem in ipsum agitabatur, & graui-
ter spirabat contra pietatem. Totum vero subiens Adrianum, cum illo armatur contra
veritatem: & ante alios omnes contendit de medio tollere Eleutheriū, ex pijs studens
demetere eos, qui erant insigniores, tanquam spicas quædam ceteris præstantiores: &
statim cum terribili legatione mittitur Felix quidam, unus ex Ducibus exercitus, iussus
vt & per vim adducatur Eleutherium, & eum sisstat ante tribunal imperatorum. Qui cum
ad Christi mandram peruenisset ecclesiam, eam extrinsecus circunsidet multitudine
militum: & cum intus intercepisset Eleutherium, tanquam prædam aliquam studebat
habere agnum Christi.

Deinde templum ingressus, & truculentis quidem oculis & truculentiore etiam spi-
ritu, tanquam ipso vultu eius, qui miserat, significans lævitiam, se ostendens ijs, qui
videbant: postquam vedit Eleutherium suauissimum doctrinæ fluentum profunden-
tem, & ornatissimè pietatem annunciantem ijs, qui cum eo versabantur, ille miran-
dum in modum admirabatur Christi virtutē: & statim mutata sauitia, (visus est enim Felix, dux
habere animum, aptum ad suscipiendum semina pietatis) fit ouis pro lupo, & pro per-
secutor exercitus ad secutore discipulus: & priorum veluti oblitus, non latro & persecutor, sed Christi, Christi con-
querit, quem persequebatur, amicus & discipulus: & despicit quidem ipsum Imperato-
rem: procidit autem ad pedes sancti: & ab eo tempore lubens versabatur cum
magistro, illius verbis illuminatus, & in pietate confirmatus. Sed sic quidem fecit
Felix, & nequaquam curauit reuerti ad eum, qui miserat. Non erat autem, id
quod videbatur Eleutherio. Festinabat enim ad confessionem: eratque prompto
& alaci animo ad pietatem liberè efferendam. Iter certè protinus est ingressus,
habens etiam se sequentem Felicem ducem exercitus. Cum autem inter eundum
in aquam incidissent, fit hic Felix alias Candaces: & à diuino Philippo baptizatur, Actor. 8.
nempe Eleutherio, & idolatriæ caligine, tanquam putrido aliquo indumento, ex- Ab Fleuthe-
rio baptiza-
tur.

Postquam vero itinere confecto Romani venerunt, à fidelibus quidem, qui erant

Sff 3 Romæ,

Romæ, agnitus, sigillatim de Eleutherio omnia annunciat. Eleutherium autem ius-
fus Imperatoris imperabat sibi ad illius tribunal. Ille verò tam magno & excelsa ani-
mo ingreditur, ac si non ad certamina, sed ad festum accerseretur. Quem cùm adspe-
xisset Imperator, ut vidit eum esse & iuuenem, & formosum, & virtutis ornameuo &

animo & oculis decorum: Cur, inquit, ô Eleutheri, patria relicta religione, deorum
cultum nihili faciens, nouum quendam Deum colis: idque cùm non solùm sit aperie
mortuus, sed etiam mortem subierit turpissimam? Eleutherius autem ei, qui se tam
stulte gerebat, nec respondendum quidem esse arbitratu: & alioquin ipsum Christum
in ijs, qua pro Christo passurus erat, imitans, stebat tacens. Sed responde, rursus dixit
Imperator: Qui sit, quod te tam stolidè geras, & in hunc Christianorum cultum insa-
num te immiseris? Deinde aliquantum remittens de acerbitate: Pare, inquit, mihi, &
diis iniustis sacrificia. Si enim persuasus conuertaris, honores tibi præbebo maximos:
Sin autem non pareas, grauissima inferam supplicia.

Luc. 51. - Eleutherius verò Domino inuocato, qui dixit: Nolite esse solliciti, quomodo aut

Tandem re-
spödet con-
stantissime
ftere: Quomodo, inquit, potero sustinere talibus diis seruire, aut alij sustinenti af-

sentiar? Quomodo autem non magis vobis consuluerim ab eis deficere: & si non
pareatis, vestram desleam amentiam, quod ratione à Deo honorati, effecti estis vi-
liores lignis & lapidibus, adeò ut hæc deos esse putetis: & non solùm esse, sed etiam
benè esse existimetis: idque vero Deo reliquo, qui ratione constituit vniuersum? Ca-
lum enim & terra sunt opus manus illius. Sumus verò nos ex ijs, que creauit, opus
pulcherrimum & preciosissimum: etiamque tanquam in pugna nocturna ignoramus
id, quod est amicum & hostile: & aduersi nostrum quidem Dominum bellum ge-
rimus: eos autem, qui sunt verè nostri inimici & hostes, dæmones, inquam, nostros,
ô insaniam, putamus esse dominos, & eos honoribus extollimus & sacrificijs. Ego
igitur Domino meo adhæreo, & semper adhærebo: & Christo meo seruiam, ignomi-
nias vestras & honores, & has pueriles larvas suppliciorum, infantium esse plagas re-
putas. Mihi enim, ut meus dicit doctor Paulus, totus mādus est crucifixus, & ego mun-
do: & mori pro Christo, deliciae mihi sunt & exultatio. Ira plenus per hæc euadit
Imperator, & grabatum iubet afferri æneum, & ci multum quidem ignis substerni: su-
pra eum autem nudum extendi athletam, & sic perpetuò deflagrare, donec omnino
interierit.

**Dirè cruci-
atur.**

Postquam autem hæc citò facta sunt, martyr insiluit in grabatum, & totus in toto
fuit extensus. Ciuitas verò agrè ferens id, quod factum fuerat, (omnes enim ferè con-
uenerant ad spectaculum) exprobabant Imperatori crudelitatem: Cur, dicentes,
vir adeò clarus, genereque & sapientia insignis, malè perit, tanquam infamis quispi-
am? Deus autem dolorem alleuabat è superis: & tanquam quodam rore refrigera-
tus, & in molli herba cubans, martyr sentiebat voluptatem. Imperator autem post-

**Manet illæ-
sus ab igne.**
Psal. 144.

quam animi rabiem tormento iam satis lenierat, existimans eum iam esse mortuum,
iubet illinc tolli illius corpus. Postquam è lecto ferreo surrexit martyr, non solùm il-
læsus, sed etiam latus & alacer: & extollam te Deus meus rex meus, canebat cum
gaudio, & laudabo nomen tuum perpetuò. Laudabo Deum, qui läftificat iuuentem
meam. Quoniam generatio & generatio laudabit opera tua, & potentiam tuam an-
nunciabunt, & miracula tua narrabunt. Postquam verò Deo sic glorificato, audaci-
us deinceps adstitit ante tyranum: Adspice ad me, ait, ô Imperator, quem tu existi-
masti ab igne exedendum, & intellige eum, qui à me prædicatur. Agnosce autem tuo-
rum quoquè deorum imbecillitatem. Hanc audaciam & dicendi libertatem, suam esse
contumeliam Imperator arbitratus, & se victum esse opinatus, quod contemneretur,

**Ponitur in
craticula.**
**Ignis extin-
guitur.**

supplicium eo excoxitat maius & vehementius. Rursus ergò in medio proponitur cra-
ticula, igne quidem subtus accensa: oleo autem desupèr adpersa, & flammarum graui-
ter accendens. Sed ne tunc quidem gratia neglexit martyrem: sed simulatque fuit ipse
impositus craticula, ignis statim fuit extintus, & carbones emarcuerunt: craticula ve-
rò, tanquam non oleum, sed aqua potius desupèr fuisse infusa, ipsa quoquè erat frigi-
da, sanctum conseruans illæsum.

Quid verò? cum his ne fuit extincta ira Imperatoris? Nequaquam: sed rabies semel
percitus, & ad alia quidem nihilo melius affectus, quam cæcus: ad hoc autem solùm
intuens, ut diis suis gratificaretur in sancto puniendo, qui quidem sunt omnino dæ-
mones homicidae, rursus iubet afferri sartaginem, ceramique & picem, & adipem in
cam

eam inicisci: multo verò igne subtus accendi, & sic in ea rursus extendi martyrem. Postquam ergò factum fuit, quod fuerat imperatum, & sartago tota erat candens: stetit autem martyr quoquè subiturus suppliciū: Nè differas, inquit Imperator, ô Eleutheri. Itas enim medius inter mortem & vitam. cura id, quod tibi futurum est conducibile. Nam ego quidem magnam tuī curam gerens, nè malè pereas, in te sum affectus, tanquam in germanum filium: nec vellem per deos, virum tam nobili loco natum, & qui Lingua subdola diabolus.

est ipse adeò bonus, tam discretus, & tam pulchra specie, seipsum inconsideratè iniçere in periculum: idque propter nihil aliud, quam propter peruvicaciam vanam & inutilē. Postquam autem stetit martyr aduersus hæc generosè decertans, aptè probris remunerans blanditias, & illum lupum appellans Arabicum, ut qui ouibus Christi insidiatur, tandem hæc quoquè adiecit: Quicquid feceris, non mihi persuadebis, vt ab hac Martiris constantia.

Hic Adrianus animo fauciatus, verbis relictis, ad facta se contulit, & iubet eum extendi in sartagine. Quod cùm factum esset, eadem, quæ prius, rursus sunt consecuta: & ne vredus ignis quidem mutatur in rorem: aura verò quædam suauissima fortem ac generosum virum refrigerauit. Adrianus autem nesciens, quid ageret, cùm ei mutarentur omnia in contrarium, sedebat animi dubius, bouem habens in lingua, ut dicitur, & linguam vincitus profundo dolore. Quem cùm vidisset sic affectum is, qui tunc erat Praefectus viris, nomine Corebo, ad noua inuenienda tormenta vir egregius, & ad faciendum aliquid, quod aduersus necessitatēm esset acre & efficax, (erat autem Christiani dogmatis non omnino ignarus, sed & quæ Felici exercitūs duci acciderant, verbis acceperat, & Christianorū fidei veluti quædam semina & initia in corde acceperat: adhuc verò sedebatur res gentilium, plurimi faciens colere & obseruare Imperatorem) Ipse autem tunc videns Adrianum dubitantem, & nescientem quomodo se in sanctum gereret, accedens: Ego te, inquit, ô Imperator, liberabo à negotijs, & hunc iuuenem, qui repugnat tuis iussis, docebo nunquam tale quid aggredi. Sed clibanus quidem inferatur æneus: acuti autem obelisci infigantur in vtraque eius parte, & mox scies Eleutherium aut paruisse, aut malè periisse. Hæc verò dicens, non animaduerterebat se leonem putare posse terrere iustum arundinis. Hæc tamen placuerunt Imperatori, & citò confecta machina, martyr in cælum tollens oculos tam qui cernuntur, quam qui sub adipicētum non cadunt, & totam mentem in cælum desigens, & præ gaudio totus quasi à Deo afflatus: Ago tibi gratias, inquit, Domine Iesu Christe & Deus, quod me talibus & tantis bonis sis dignatus: quod me manu tua potenti virtute accinxeris, quod pro tuo nomine talia tibi pati visum sit. Et nunc adspice de cælo, & vide qualia contra me fabricantur, qui te oderunt: & libera animam meam à iaculo eorum, & à viris sanguinum, qui bonus es, serua me: vt sciant omnes, te esse solum Deum & gloriosum in toto orbe terrarum. Deinde etiam pro ijs ipsis, qui illum cruciabant, sicut Stephanus pro ijs, qui cum lapidibus appeterebant, orans: Tange cor eorum, dicebat, ô Domine, qui es multæ misericordiae, & tuum sanctum eis nomen fac sit cognitum, & deduc ad tuam voluntatem: vt cognoscant te solum verum Deum, & desistant à pernicioſo cultu simulacrorum: Quoniam benedictus es in secula, Amen.

Cum Corebo sic orantem attendisset martyrem, velut accenso, qui erat ei repositus, carbone pietatis, repente mutatus longè pulcherrima mutatione: & tanquam non is esset, qui paulò ante excogitabat supplicia aduersus martyrem, accedens ad Imperatorem: Pro quo, inquit, maleficio, aut pro quo crimine his poenis afficitur Eleutherius? aut pro qua causa morte tam acerba damnatur? Imperator verò haec in opinata cōvertitur. auditione valde cōmotus, toruē intuens Corebonem: Num tu es, inquit, is, quem ego nōn, Corebo: Quidnam autem tibi accidit, aut quidnam tibi factum fuit? Nunquā te cepit aurum ab illius matre acceptum, & tam repente murauit? Quām multa verò etiam à multis alijs tibi data, potuerint conferri cum meis donis, quem ego & opibus & gloria & mea familiaritate & coniunctione beatum Romæ reddidi? Quod si plura defideras, licet tibi nostris frui affatim: tibi sunt aperti omnes mei thesauri: ex his hauri ambabus manibus, neque teipsum ita prodas, à foemina furto sublatuſ, & paucō auro emptus. Corebo autem iam totus repletus bono spiritu, & martyris precibus mente habens illuminatam, exclamauit illud admirabile & dignum quod celebretur: Precium tuum, dicens, tecum eat in perditionem. Tuæ verò pecunia sint fontes igni, Hæc est maquite manet. Quid enim tua spōte cæcutis, & conaris mouere ea, quæ sunt immobilia? ræ excelsi. idque cùm didiceris experientia, quod nullus quidem ex tuis dijs potest ullum ex ijs,

qui adiunt, in ignem iniectum seruare. Is autem, quem colit Eleutherius, reddit eum & igne potentiores & quousque alio suppicio.

His sic distis, dici non potest, quanta ira & insania repletus fuerit tyrannus. Solum enim reuerata validae amicitiae validas quoque similiter parere inimicitias. Vnde etiam iubet Praefectum eodem puniri clibano, quo ipse consuluerat, ut puniretur

Corebo mit
titur in cli-
banum.

Capite da-
mnatur.

Eleutheriu
nihil ledit
clibanus.

Multi cre-
dunt in Ic-
sum.

Eleutherius. Cum ergo iam appropinquaret tormento, Ora pro me, clamauit Corebo martyri, & me arma his armis, nempe Christi signaculo, quibus ducem exercitus munisti Felicem. Sic ergo Corebo armatus a martyre, & protinus iniectus in clibano, ipse quoque mansit similiter ab igne non expugnatus. Adrianus autem his tormentis defessus, eum condemnat, ut ei caput amputetur. Et Corebo, qui quidem sic succedit finis martyrij: & qui a multis a seculo desideratur, hic breui tempore thesaurum arripuit. Quoniam vero sunt Eleutherio postea consecuta? Primum quidem ipse in clibano immittitur: deinde etiam obeliscis, ut videbatur, transfigitur. Et clibanus quidem rursus, sicut prius, extinguitur: conuentuntur autem protinus cuspides obeliscorum, quodammodo carnem honorantes martyris, & eius, qui punit, animae argentes cæcitatem: quinetiam multos ex ijs, qui adstabant, attrahentes ad Dei cognitionem, qui haec faciebat miracula: qui etiam, Magnus est Deus Christianorum, clamabant, qui nobis prædicatur per Eleutherium. Rursus ergo & hæstatio & magnus dolor inuidit tyrannum. Et tunc quidem martyrem tradit in custodiā: Postea autem eximios ex ijs, qui ei parebant, conuocatos congregat: & cum toto die deliberasset, ubi & quoniam modo Eleutherius subiret supplicium, visus est ei locus quidem carcer: modus vero maximè miserabilis, nempe per famem.

Dan.14.
3.Reg.17.

Et postquam haec visa sunt, multos quidem dies in carcere decertauit cum fame. Sed qui olim Danieli, & Eliæ per volucrem alimentum suppeditauit, eum quoque alit per columbam, & eius animam implet bonis. Et ille quidem agebat gratias, quod his magnis bonis sit dignus habitus: Tyrannus autem insaniebat, & quod ostensum esset machinationem fuisse imbecillam, efferauit: & ideo equos ferros & minimè mansuetos, eis longè superior, iubet iugo alligari, & eis etiam alligari Eleutherium: ut cum equi, qui ingum ferre non didicerant, & erant alioquin feri, strepitu currus valde essent perturbati, & huc & illuc temerè ferrentur, martyri, petris & alijs alliso, diuellerentur & lacerarentur carnes: ut sic particulatim & membratim concisis, abrumperet animam. Sed nec haec ei processerunt ex animi sententia: sed quomodo ille non cessabat ea operari, quæ ad vim faciendam pertinebant, & ad afferendum Christus interitum: ita nec Christus ea prouidere, quæ spectabant ad salutem. Angelus enim è celo adueniens, & ferros illos equos repente reddidit mites & mansuetos: & cum soluisset Eleutherium, cum immittit in currum: & cum direxisset equos ad montem vicinum ciuitati, effecit, ut martyr ascenderet leniter & placide. Ei vero aliud quoque accedit admirabile & contra opinionem. Nam cum sicut in montem venisset martyr, & deinde rationale sacrificium, consuetam Deo laudem, sacrificaret, quæ aderant animalia, vrsi & leones, & si quæ erant alia feræ, accedentes circundant Dei famulum, & ei blandiuntur: & tanquam illius vocem intelligentes, benedicere coepierunt & adorare: & hoc significabant, quod & in terram annuerent, & rursus in aërem pedibus efferrarent, & alijs etiam gestibus corporis. Sed sic quidem feræ, perinde acsi martyr esset chori institutor & ductor, & cum is incepisset canere, ex quoque choream implentes circunsiliebant & quasi respondebant, & magistrum, quoad eius fieri poterat, sequerentur admirabiliter.

Adrianus autem non solum martyr, sed ne ipsarum quidem ferarum reuebatur intelligentiam: sed cum ad illas venisset audiendas, erat idem Adrianus multis etiam feris & asinis insipientior & effeasier. Multi enim, quibus cura erat venatio, cum haec suis vidissent oculis, renunciârunt Imperatori: Sed ille erat, ut est in proverbio, asinus ad lyram. Non solum enim miraculo nihil euasit melior, sed etiam armatos emisit milites, mox comprehensuros Eleutherium. Feræ autem non conseruabant parem in illos obseruantiam: sed ut quæ accuratè scirent sui Domini discernere amicos & inimicos, cum primum eos viderunt, celerrimè in eos ferebantur: & parum absuit, quin eos discerperent cornibus & dentibus, nisi martyr illis quidem tanquam freno aliquo non adspectabili, iniecta oratione, iussisset eas reuerti vnde venerant. cum militibus vero metum soluisset, & qui cum armis fuerat, eis aduentum

Seruat ho-
stes suos à
feris.

uentum exprobrasset: (neque enim ad paricidam aliquem venisse aut latronem, quos oportebat, cum nutu solum significasset, sequentem habere cum, qui ab eis queruntur) hoc cum dixisset, late & alacri animo sequebatur, multum differens in itinere: & si nihil aliud, dicens oportere eos reuercri ferarum intelligentiam, & ex eis capere certum exemplum ad eum, qui ipsos creavit, agnoscendrum. Deinde optimè cum eis disseruit de regno celorum & gehenna: & sic per totam viam benignissime admonens & docens, tantum vim habuit, ut multis ex eis persuaderet, efficeretque, ut lux Non pauci veritatis luceret in illorum animis. Postquam vero Romam peruenierunt, Imperator statim maximam conuocat concionem, volens habere plurimos testes interitus martyris.

Postquam autem fuerunt omnia parata, & frequens conuenit populus, secus euenit, quam putabat Imperator. Qui enim aderant, non martyris occisionis, sed Christi, quæ in ipso erat, virtutis fuerunt potius testes, omni exceptione maiores. Nam leana quidem admodum saeva in eum immittitur: quæ instar teli magno impetu irruit & ad sanctum accedit, non vt Eleutherium discerperet, aut vel exiguo mortu eum offendiceret: sed potius vt illius pedes pra magna amplectetur benevolentia. Quod quidem fecit accurrens. Inclinauit enim cervicem eius pedibus: lingua ve Leenalambit eius platas. Videbatur autem ægræ ferre, quod non etiam vocem ha beret humanam, quæ pro pietate loqueretur cum martyre. Sed nec hæc persuadent Imperatori, qui erat duro corde, sicut ille Pharao, ut pietatem ex eis disceret: sed vt qui bestiam damnasset imbecillitatis, quod ea esset foemina, iubet etiam marem simul immitti in martyrem. Ille vero veluti contendens cum foemina, & non minus benevolus volens videri in athletam, illam quidem repellit: ipse autem accurrens, pedes amplectitur, adhæret, lambit, exilit, gestu, adspicere & motu suam annunciat benevolentiam. Ex ipsis vero, qui aderant & hæc videbant, qui animæ quidem oculis vtcunque intuebantur, protinus clamabant magnum esse Deum, qui colitur ab Eleutherio. Quorum autem mentis virus caecutiebat, ij sanctum vocabant planum & malificum, qui hæc solis præstigijs falsò faciebat apparere. Sed fieri non poterat, ut in his diuina quiesceret iustitia: sed oportebat omnino obstrui labra dolosa, ut diuinus dicit David, quæ aduersus iustum loquebantur iniquitatem, in superbia scilicet & contemptione: sicut etiam obstructa sunt, & ultimo siluere silentio. Nam inter loquendum istu percussi, qui non cadebat sub aspectum, protinus accipiunt mortem præmia blasphemæ.

Iniquus autem Imperator in sumam adductus dubitationem, postquam videt omnia cedere martyris menti & gratiæ, eum morte condemnat, quæ gladio sit ei afferenda. Nam quoniam martyrij cursus non poterat aliter finem accipere, & hic ipse athleta venire ad Christum, quem desiderabat, ipsum quidem, qui sunt Cæditur huius rei ministri, gladio interimunt. Deinde matrem quoquæ, quæ erat eius collo gladio cum matre suo. circumfusa, & ei magis corde quam ore adhærebatur: nihil autem muliebre aut maternum loquebatur, neque tali filio indignum, sed eius certaminibus latabatur & glorificatur: immisericorditer impij filio suo adhærentem interficiunt. Quidnam vero erat conuenientius, illösne fecisse cum essent mali, an illam esse passam, cum esset pia in Deum & amans filij? an cum sic moriente filio esse mortuam, & non abesse à præmiis filij matrem, quæ eum pulchre erudit: sed eos communiter sisti ante communionem Dominum, & apud eum manere, ut sacra dicit scriptura, matrem propter filium letantem?

Qui autem erant pii ex Illyrico, quicunque quidem tunc aderant, cum diligenter eorum extulissent reliquias, ijs, qui erant Romæ fideles, qui eas diligenter inquirebant, vbinam essent, significant & communicant: & sic cum ambo eas vxirissent & conduis sent, & vt par est honorassent, ipsas piè sepeliant: Christianis diuitias, quæ non possunt eripi, morbis & malis spiritibus propulsandis præsens remediū: Ad gloriam patris & filii & spiritus sancti, nunc & semper & in secula seculorum,

Amen.

S. APOL.